

de ontwikkelingen in landelijk west

KEES HAZEVOET

Ongeveer een jaar geleden verschenen er berichten in de pers over grootscheepse bouwplannen die de gemeente heeft voor Landelijk West. Het in die plannen genoemde gebied waarvan de gemeente vindt dat het voor bebouwing in aanmerking moet komen omvat de Middelveldsche Akerpolder, Lutkemeerpolder, Osdorper Bovenpolder en Osdorper Binnenpolder, waarvan het noordelijk gedeelte ook wel met Eendrachtspolder wordt aangeduid. Kortom, het hele gebied tussen de westelijke tuinsteden en de Ringvaart van de Haarlemmermeer moet geofferd worden, om de gevolgen van de mislukking van de zogenaamde overloopgebiedenpolitiek, waarvan ons tien jaar geleden voorgehouden werd dat het de oplossing zou zijn van zowel de woningnood in het algemeen als de specifiek Amsterdamse problemen, wat echter evenmin het geval is geweest als bij alle eerdere op dergelijke grootscheepse wijze gepresenteerde plannen, op te vangen. De tijden veranderen en de mensen willen toch niet zo ontzettend graag elke dag een paar uur in de file staan als de plannenmakers gedacht en gehoopt hadden. Waarmee wederom bewezen is dat wat door ambtelijke commissies verzonnen wordt zelden of nooit aansluit bij de werkelijkheid. Intussen zitten we weer met de gebakken peren, want de kans is natuurlijk zeer klein, zo niet uitgesloten dat Landelijk West gespaard zal blijven. Immers, de kreet "er moeten woningen komen" doet het ten alle tijden bij partijen en kiezers van alle richtingen, en zeker met een rücksichtlose bulldozer als Schaefer in ons stadsbestuur kunnen we een wat genuanceerder en doordachter visie wel vergeten. Vooral nu deze aartsdemagoog er een zaak van persoonlijk prestige van heeft gemaakt om met getallen te kunnen zwaaïen van "door hem" gebouwde woningen. We hoeven ons geen illusies te maken: voor een dergelijke drammer dient alles te wijken. Het blijft dus kommer en kwel en

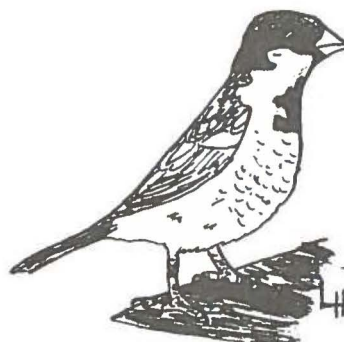
redden wat er te redden valt. Te vrezen valt dat het zo door blijft gaan tot heel Nederland bebouwd, geasfalteerd en aangeharkt is met hier en daar een keurig "recreatiegebied" ertussen, volgestouwd met allerlei "voorzieningen" zonder welke de moderne mens het immers niet kan stellen. Wat zou je in Godsnaam moeten beginnen in een gebied waar je niet eens kan paardrijden, surfen, modelvliegen, harddraven, lopen langs met kleurige paaltjes gemarkeerde routes, barbecues, en andere mogelijkheden tot ruime consumptie onder handbereik.

Goed, terug naar Landelijk West. Binnen het te bebouwen gebied ligt het weidegebied in de Osdorper Binnenpolder, begrensd door het Sportpark Ookmeer in het oosten, de Ookmeerweg in het zuiden, de Osdorperweg in het westen en de volkstuincomplexen Tigeno en de Eendracht in het noorden. Het is het laatste aaneengesloten weidegebied in Landelijk West. Het is vochtig grasland met een niet erg grote veedichtheid. Hierdoor heeft het een grote aantrekkingskracht op weidevogels, die er in dichtheden broeden die in de beste gebieden in Waterland of Friesland niet zouden misstaan. Maar ook en vooral in voor- en najaar en 's winters herbergt het gebied grote aantallen vogels, pleisteraars en overwinteraars. Smienten, Wintertalingen en Slobeenden komen er dan in grote getale voor, maar ook Watersnippen bij honderden, Zwarte Ruiters, Kemphanen en vele andere soorten. In de zomer foerageren er vaak Lepelaars.

Zoals de plannen er nu bij liggen zou ook deze prachtige polder bebouwd worden, hetgeen een flater eerste klas zou zijn. Wel wil men de volkstuincomplexen en het Bijenpark in het noordelijke deel ervan groen laten. Wanneer we nuzien dat ten westen van sportpark Ookmeer het Sloterpark ligt terwijl ten noorden van de OBP volkstuinten, Bijenpark en sportpark Eendracht liggen, zou je toch denken dat niets meer voor de hand ligt dan om ook het tussen liggende (weide)gebied onbebouwd te laten en een groenbestemming te geven. Men mag toch aannemen dat men niet alleen woningen wil maar ze ook nog graag in een voor de toekomstige bewoners prettige omgeving geplaatst wil zien.

Mocht nu de gemeente door een onverhoopt toeval toch nog de tegenwoordigheid van geest hebben om te besluiten het gebied niet te bebouwen maar een recreatieve functie toe te kennen, dan rijst de vraag hoe die functie het best vervuld kan worden. Gevreesd moet worden dat men zonder een heleboel tegengas weer niets anders zal kunnen bedenken dan een "voorzieningspark" zoals hierboven geschetst. We zullen dus duidelijk moeten zien te maken dat het gebied zijn waarde juist ontleent aan de ontoegankelijke situatie, die een rustgebied waarborgt dat uiterst zeldzaam is, in het algemeen en helemaal zo dicht bij dichtbevolkte woonwijken. Onlangs woonde ik een vergadering bij van de commissie voor ruimtelijke ordening van het stadsdeel Osdorp. Het was verheugend dat in alle partijen een duidelijke voorkeur bestond voor het open laten van de OBP. In een bij de stukken gevoegde bijlage had ik het belang van het gebied voor de vele vogelsoorten in alle seizoenen geschetst en zelfs dat sprak verschillende sprekers wel aan. Echter, zoals een der sprekers het verwoordde, "wat heb je nou aan een gebied waar je niet in kan". Het is duidelijk dat behoud van het gebied niet haalbaar zal zijn zonder dat met een zekere mate van ontsluiting rekening gehouden moet worden. Er moet echter met klem op gewezen worden dat het gebied zijn waarden juist ontleent aan het feit dat het er rustig is en het niet door paden wordt doorsneden. Ontsluiting zal dus tot het uiterste beperkt moeten blijven en bijvoorbeeld bestaan uit een enkel wandelpad dat het ruimste, rustigste en belangrijkste noordelijke gedeelte in takt laat. In geen geval moeten er verharde paden aangelegd worden die een doorgaande functie voor fietsen en bromfietsen zouden hebben.

Dit zou een ernstige verstoring tot gevolg hebben waardoor het gebied zijn waarde goeddeels zou verliezen. Er zou een informatie- en voorlichtingscentrum moeten komen vanwaaruit ook begeleide wandelingen zouden moeten kunnen worden gemaakt. Wat betreft het aanleggen van paden wil ik nog eens wijzen op de geschiedenis van de oeverlanden aan de noordkant van het Amsterdamse Bos. Toen het Bos aangelegd werd besloot men een gedeelte van het riet- en moerasland langs het Nieuwe Meer in takt te laten. Dat was zonder meer een verstandig besluit. Het was een fraai moerasgebied waar voor onze omgeving zeer zeldzame soorten als Woudaapje, Snor en de toendertijd ook schaarse Bruine Kiekendief broedden. Omstreeks 1960 kwamen er echter een paar ambtenaren op het idee dat het toch maar beter was het gebied toegankelijk te maken. Er werd een pad aangelegd dat het gebied in tweeën sneed. Hierdoor ontstonden twee te kleine parten waarmee terstond het unieke van het gebied verloren ging en daarmee verdwenen ook alle zeldzame vogelsoorten. Het is te hopen dat dergelijke blunders niet herhaald worden. Als de Gemeente Amsterdam zou besluiten de Osdorper Binnenpolder in zijn huidige staat te handhaven, zou zij daarmee een zeer belangrijke daad stellen, waarmee zij de toekomstige bewoners van de te bouwen wijken en die van de westelijke tuinsteden een grote dienst zou bewijzen. En niet alleen hen maar ook de vogels. Er zal echter nog heel wat actie nodig zijn om het zo ver te krijgen.

MEDEDELINGEN

WERKZAAMHEDEN IN BOTSHOL

Voor de elfde keer in successie worden werkzaamheden in Botshol georganiseerd. Deze werkzaamheden bestaan uit in het najaar terugzetten van moerasbos, verwijderen van braamstruiken en/of houtopslag, pollensteken op verwilderd blauwgrasland, versterken van de oorspronkelijke veeneilanden en aan het begin van het nieuwe jaar het ruimen en op hopen zetten van het bladafval van riet en het in brand steken hiervan.

De data in het winterseizoen 1982/83 zijn:

Zaterdag 30 oktober 1982	Zondag 14 november 1982
„ 27 november 1982	„ 12 december 1982
„ 15 januari 1983	„ 30 januari 1983
„ 12 februari 1983	„ 27 februari 1983
„ 12 maart 1983	„ 27 maart 1983

Gaarne uiterlijk op de donderdagavond voorafgaand aan de werkdag even opgave van deelname, dit ivm de voorziening van gereedschap, soep en koffie door Natuurmonumenten.

Het kontaktadres is: A. Hartog, Pl. Westermanlaan 3, Amsterdam, tel. 265303.

Bij hem kunt u ook een informatieblad over deze werkzaamheden aanvragen.

VAKANTIEKOLLAGE

In de vorige *Gierzwaluw* stond een oproep om uw vogelbelevissen uit de afgelopen vakantietijd op te sturen zodat we een leuk verslagje kunnen maken. Daarmee beoolden we dus ook u. Doe het dus nog even en in het volgende nummer kunt u lezen wie wat waar gezien heeft.

WAARNEMINGENRUBRIEK

Even iets over deze veelgelezen rubriek. Het aantal mensen dat regelmatig zijn waarnemingen opstuurt is nogal beperkt. Stuur al uw leuke, interessante, bijzondere en aardige waarnemingen op naar Wim vd Schot, Koningsstraat 8'', 1011 EV Amsterdam. De rubriek behandelt steeds perioden van drie maanden te weten september tm november, december tm februari, maart tm mei en juni tm augustus. Graag steeds zo spoedig mogelijk na afloop van de perioden insturen.

EXCURSIES

14 november - Hondsbosche Zeewering & Zwanenwater. Vertrek 7.30 uur Stadionplein.

18 december - Flevopolders. Vertrek 9.00 uur Noordzijde Amstelstation.

Als u meewilt even opgeven bij Kees Hazevoet, 235049, ivm plaatsruimte in auto's.

KONTAKTAVONDEN

4 november - Arnoud vd Berg, Noordamerikaanse vogels en Europese zeldzaamheden.

26 november - Piet Munsterman, Vogels van West-Nederland.

17 december - Gerard Dumay en Frank Jansen over zeevogels.

Alle avonden in het Paviljoen, Amstelpark, aanvang 20.00 uur. Voor bijzonderheden zie Nieuwsbulletin no. 41.

